

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA
Izpitsna pola 2

- A) Naloge izbirnega tipa
B) Strukturirani eseji

Torek, 1. junij 2021 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

Kandidat dobi list za odgovore.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitsna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

V delu A naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo en pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V delu B nalogi pišite v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 3 prazne.

M 2 1 1 5 4 1 1 2 0 2

Konceptni list

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

5/20

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

7/20

Prazna stran

OBRNITE LIST.

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. V raziskovalni nalogi je dijak ugotavljal, kolikšna je stopnja zadovoljstva 40 učiteljev neke osnovne šole. Zanimalo ga je, kakšno je povprečno zadovoljstvo, pa tudi, kolikšna so odstopanja v stopnji zadovoljstva učiteljev od povprečnega zadovoljstva. Kateri statistični podatki so v primeru že navedeni in katere dijak želi ugotoviti?
 - A Vzorec, aritmetična sredina, standardni odklon.
 - B Vzorec, korelacija, aritmetična sredina.
 - C Ocenjevalna lestvica, vzorec, standardni odklon.
 - D Ocenjevalna lestvica, aritmetična sredina, standardni odklon.
2. Pomembna razlika med psihanalizo in behaviorizmom je, da
 - A behaviorizem proučuje mišlenje z eksperimentom, psihanaliza pa s kliničnim opazovanjem.
 - B behaviorizem poudarja vplive okolja na razvoj posameznika, psihanaliza pa zavestno voljo.
 - C behaviorizem proučuje dražljaje in odzive nanje, psihanaliza pa dinamiko duševnosti.
 - D behaviorizem pretirano poudarja pomen učenja, psihanaliza pa genske vplive.
3. Kaj doživlja športnik, ki se je dolgo časa pospešeno pripravljal na pomembno tekmovanje, a le nekaj dni pred nastopom hudo zboli?
 - A Motivacijski konflikt.
 - B Frustracijo.
 - C Stresor.
 - D Naučeno nemoč.
4. Na pevski vaji gledamo člane pevskega zbora, ki stojijo na odru, in jih zaznavamo kot skupino in ne kot posameznike zaradi
 - A načela podobnosti.
 - B načela bližine.
 - C načela zaprtosti.
 - D načela simetričnosti.
5. V stresnem položaju človek doživlja različne faze stresa. Za kateri del splošnega prilagoditvenega sindroma je značilno, da organizem dalj časa deluje s povečanimi zmogljivostmi: človek veliko dela, malo spi, manj je, zelo hitro se odziva ipd.?
 - A Šok.
 - B Protišok.
 - C Odpor.
 - D Izčrpanost.

M 2 1 1 5 4 1 1 2 0 9

6. Nadaljujte niz besed: jagoda mesto vlak _____. Z omenjeno nalogu lahko po Thurstonu merimo:
 - A sklepanje.
 - B tekočo rabo besed.
 - C besedno razumevanje.
 - D spomin.
7. Proces odkrivanja novih odnosov med informacijami je
 - A učenje.
 - B mišljenje.
 - C ustvarjalnost.
 - D inteligentnost.
8. Dve izmed Eysenckovih dimenzij osebnosti sta
 - A ekstravertnost; psihoticizem.
 - B nevroticizem – nenevroticizem; čustvena labilnost – čustvena stabilnost.
 - C psihopatizem – nepsihopatizem; nevroticizem – nenevroticizem.
 - D nevroticizem – nenevroticizem; psihoticizem – nepsihoticizem.
9. Samopodobo opredelimo kot
 - A celoto predstav, stališč in sodb o samem sebi.
 - B samozavedanje duševnih, vedenjskih in telesnih značilnosti.
 - C značilnosti, po katerih se posamezniki razlikujejo med seboj.
 - D celoto duševnih, vedenjskih in telesnih značilnosti.
10. Bojan se je udeležil Ljubljanskega maratona, saj je prepričan, da redna tekaška vadba zelo dobro vpliva na njegovo zdravje. Kateri dve komponenti stališč sta ponazorjeni v tem opisu?
 - A Vedenjska in dinamična.
 - B Vedenjska in spoznavna.
 - C Čustvena in spoznavna.
 - D Dinamična in emocionalna.
11. Za vpliv katerih dejavnikov razvoja gre pri mladostniku, ki si z odraščanjem vse bolj izbira in ustvarja okolje, ki se sklada z njegovimi sposobnostmi?
 - A Vpliv dejavnikov dednosti.
 - B Vpliv dejavnikov okolja.
 - C Vpliv različnih dejavnikov socializacije.
 - D Prepletanje vplivov dednosti in okolja.

12. Za katero raven moralnega presojanja po Kohlbergu je značilno opravičevanje dejanja, ki ima slabe posledice, z dobrimi nameni (npr. Res se je slabo končalo, a namen je bil dober.)?
- A Predkonvencionalna raven.
 - B Postkonvencionalna raven.
 - C Konvencionalna raven.
 - D Avtonomna raven.
13. Če starš sinu ne prepusti avta, da bi se peljal z njim na trening, ker ga potrebuje sam, govorimo o
- A egoizmu.
 - B asocialnem vedenju.
 - C antisocialnem vedenju.
 - D asertivnosti.
14. Socialno zaznavanje je
- A zmotno zaznavanje zaradi vpliva prisotnosti drugih ljudi.
 - B pospoljeno mnenje o drugih ljudeh.
 - C zaznavanje in presojanje sebe in drugih ljudi.
 - D zmotno zaznavanje in presojanje sebe in drugih ljudi.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. Eksperiment velja za najbolj znanstveno metodo v psihologiji, podatke pa psihologi pridobivajo tudi neeksperimentalno, npr. z opazovanjem. Opišite štiri značilnosti eksperimenta. Izberite neko vedenje otrok in ponazorite, kako bi to vedenje raziskovali eksperimentalno in kako neeksperimentalno. Pojasnite eno razliko med uporabljenima metodama. Razložite bistveni spoznani dveh odmevnih eksperimentov v psihologiji, avtorjev Watsona in Zimbarda, ter ju presodite z etičnega vidika (skupaj tri presoje).

M 2 1 1 5 4 1 1 2 1 2

2. Zaznavanje je včasih tudi zmotno. Poimenujte in opredelite obe vrsti zmotnih zaznav. S primeroma ponazorite obe vrsti zmotnih zaznav, ki bi se lahko pojavili pri posamezniku v okolišinah, ko se je udeležil neke prireditve ali zabave. Pri vsakem od obenh primerov navedite, na katero vrsto zmotne zaznave se primer nanaša in kaj jo je povzročilo. Presodite in pojasnite, kako bi ljudje lahko ukrepali, da bi pomagali posamezniku, ki doživlja zmotno zaznavo (skupaj tri presoje s pojasnitvami).

M 2 1 1 5 4 1 1 2 1 4

3. Jean Piaget je opisal kognitivni razvoj z določitvijo štirih stopenj: senzomotorične stopnje, predoperativne stopnje, stopnje konkretnih operacij in stopnje formalnih operacij. Časovno opredelite stopnjo konkretnih operacij in opišite tri značilnosti te stopnje. Ponazorite dve Piagetovi nalogi in pri vsaki nalogi razložite, kako bi ugotovili, ali je otrok še vedno na predoperativni stopnji ali pa že na stopnji konkretnih operacij. Za tri izbrane šolske predmete v srednji šoli utemeljite, kakšne težave imajo lahko dijaki pri razumevanju učne snovi, če ne dosegajo stopnje formalnih operacij.

M 2 1 1 5 4 1 1 2 1 6

4. V življenju posameznika imajo vrednote pomembno mesto. Navedite štiri kategorije vrednot po Musku in jih opišite. Na primeru pogovora med prijateljem ponazorite dve različni kategoriji vrednot, tako da je za enega značilna ena, za drugega pa druga kategorija vrednot. Iz primera naj bodo jasno razvidne po tri različne vrednote za vsako kategorijo. Pojasnite, kako lahko vrednote vplivajo na posameznika in kako na njegove odnose z drugimi ljudmi (skupaj štiri pojasnitve).

M 2 1 1 5 4 1 1 2 1 8

Prazna stran

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.